

Als je als ziekenhuis abortus en euthanasie weigert, moet je het ook durven zeggen

Marleen Temmerman ijvert voor meer transparantie in de informatievoorziening van ziekenhuizen

Marleen Temmerman is verbonden aan de faculteit geneeskunde van de UGent en directeur Womens Health aan de Aga Khan universiteit te Nairobi (Kenia).

30 december 2015

345 shares

Aartsbisschop De Kesel. ©BELGA

2

Ziekenhuizen hebben het recht te beslissen om geen abortus of euthanasie toe te passen, verklaarde aartsbisschop De Kesel [in een interview](#) (DM 29/12). De scherpe reacties van politici, rechtsgeleerden, ethici en artsen lieten niet op zich wachten. De aartsbisschop mag zijn mening te kennen geven in een interview, maar stellen dat openbare

instellingen het recht hebben om zelf te beslissen of ze een door de wet goedgekeurde medische handeling al dan niet aanbieden, vergt op zijn minst enige reflectie.

Volgens de wet op de patiëntenrechten heeft de patiënt namelijk het recht op deze medische handelingen, binnen het wettelijk kader. Uiteraard heeft ook een individuele arts of zorgverlener het recht om bepaalde medische handelingen niet zelf te verrichten om allerlei redenen, zowel technisch, religieus, cultureel... maar heeft hij/zij wel de plicht om patiënten hierover te informeren en door te verwijzen naar collega's die deze specifieke zorgen wel aanbieden.

Marleen Temmerman. ©kos

Politici reageerden verbolgen en lieten

optekenen dat een individuele arts niet verplicht kan worden, maar elke instelling moet aan patiënten die daarvoor in aanmerking komen wel de mogelijkheid bieden, wat door juristen dan weer in twijfel getrokken wordt.

Veel gehoord is ook de stelling dat ziekenhuizen openbare instellingen zijn en - katholiek of niet - betaald worden met gemeenschapsgeld, en dat ze bijgevolg de wet moeten volgen en niet het recht hebben om zelf een moreel standpunt in te nemen. Dit is uiteraard correct maar vraagt ook om zekere nuance want de wet moet voor iedereen gelden. Ook voor privé-instellingen waar de patiënt wel alles zelf zou betalen, of die op een andere manier zouden gesubsidieerd worden. Er is dus nog wat juridisch werk nodig om de rechten en plichten van eenieder duidelijk af te lijnen.

SHARE

Volgens de wet op de patiëntenrechten heeft de patiënt wel degelijk recht op deze medische handelingen

Ondertussen is de realiteit op het terrein dat weinig ziekenhuizen en inrichtende machten duidelijk zullen stellen dat ze geen abortus of euthanasie willen uitvoeren - het is immers bij wet toegestaan - maar zich wél wegstoppen

achter het feit dat hun artsen het recht hebben om dit te weigeren. Bij aanwerving van ziekenhuisartsen wordt dan meestal mondeling duidelijk gemaakt wat de regels van het huis zijn, en wee het individu dat tegen zijn/haar directie zou ingaan. In het Engels heet dat het inroepen van conscientious objection, moreel bezwaar vanwege de arts. Dat leidt er in toenemende mate toe dat vrouwen in bepaalde Europese landen ver moeten reizen om een abortus in veilige omstandigheden te laten uitvoeren. Een belangrijk punt dat in deze discussie tot op heden weinig belicht werd, is de informatieplicht. Gedurende mijn jarenlange praktijk in België heb ik het frequent meegemaakt dat zwangere vrouwen doorverwezen werden voor een abortus, omdat er bij prenatale diagnostiek door artsen uit katholieke instellingen een afwijking aangetroffen werd, maar de patiënte kon niet voortgeholpen worden door haar eigen arts omdat abortus niet toegestaan is. Dit is over de jaren verminderd, zeker in de grote ziekenhuizen. Toch blijft het een realiteit voor veel artsen en patiënten. Ik pleit dan ook sterk voor een minimale informatieplicht vanwege de inrichtende macht die duidelijk moet zijn voor eenieder, in brochures, op de website, etc.

Daarbij moet elk ziekenhuis, naast financiële transparantie ook ethische transparantie hanteren, zodat patiënten kunnen vinden waar ze al dan niet abortus of euthanasie kunnen krijgen. Als je als ziekenhuis deze patiëntenzorg weigert,

moet je het ook durven zeggen. Anders moet je er voor instaan dat het goed en volgens de kwaliteitsnormen gebeurt.

SHARE

Naast financiële
transparantie moet elk
ziekenhuis ook ethische
transparantie hanteren,
zodat patiënten weten
waar ze terecht kunnen